

Benvolgudes companyes, benvolguts companys, fa un any vam presentar a aquest claustre un programa que duia per títol **UAB 2010**. Un programa que dibuixava l'Autònoma que volíem per a l'any 2010. Un programa que, dies després, va ser recolzat de forma majoritària per la comunitat universitària. Avui ens presentem de nou al claustre per retre comptes de la feina feta en aquest període de temps. Per mostrar el que, fins ara, hem avançat i també per a concretar el que proposem fer l'any que ve. Ho fem, en primer lloc, perquè és preceptiu. Però també perquè ens vam comprometre a exercir el govern de la universitat de manera responsable, transparent i participativa. Avui, toca doncs escoltar l'opinió del claustre, les possibles crítiques i els suggeriments de millora.

Abans, però, permeteu-me que doni la benvinguda als representants dels estudiants que, acabats d'escollir a les eleccions del passat dia 21, avui s'estrenen al claustre. Els voldria agrair la seva dedicació a la institució i, també, garantir que des de l'equip de govern farem tots els esforços per tal que la seva participació resulti fàcil i fructífera.

Tothom ha rebut un document que explica, en extens, les actuacions que hem dut a terme al llarg dels darrers mesos i les que proposem realitzar al llarg del proper any. Les actuacions apareixen agrupades en els 6 eixos del pla director, per facilitar la seva comprensió i avaluació. Es recullen també els objectius de llarg recorregut en els que s'emmarquen aquestes actuacions, les línies estratègiques que condueixen cap a la UAB 2010 que vam proposar.

Jo els estalviaré la lectura detallada d'aquest seguit d'actuacions bigarrades, per tal de reservar les seves energies i neurotransmissors per al debat posterior. Ara bé, tot i que no faciem individualitzat a cada actuació, m'agradaria, recordar que darrera cadascuna d'elles hi ha hores de feina de moltes persones: membres de l'equip de govern i de la gerència, professorat, personal de l'administració, becaris o estudiants. Persones que amb les seves il·lusions i esforços han fet possibles els avenços que apareixen en el text escrit. El meu agraïment a tots ells.

Els convido, doncs, a debatre qualsevol de les línies o actuacions que apareixen en el document escrit, així com qualsevol mancança significativa que hagin trobat.

La UAB: fotografia al 2006

La meua intervenció d'avui es centrarà en la principal actuació que volem dur a terme el proper any, que és la revisió de la carrera acadèmica, el que sovint hem anomenat la “política de professorat”. Un tema d'enorme transcendència per al nostre projecte universitari, un tema en el que crec que ens juguem el futur. Donada la importància que té, crec imprescindible conèixer l'opinió del claustre abans de presentar al Consell de Govern propostes normatives concretes.

Abans, però, d'endinsar-me en la política de professorat vull fer una breu mirada enrera. Primer al nostre voltant, al context polític.

Després a casa nostra, a algunes actuacions destacades del darrer any. No pretenc, els ho puc garantir, cercar justificacions a errades o mancances, però, sincerament crec que sense una mínima referència al context polític moltes de les actuacions dels darrers mesos no resultarien comprensibles.

Dos mil sis ha estat un any de canvis en la política universitària espanyola i catalana. En acabar l'any haurem conegut, com a mínim, dues ministres i quatre consellers. Es diu aviat. N'hi havia que eren declarats partidaris dels graus de tres anys i d'altres que ho eren dels de quatre anys. Uns volien avançar en el desplegament dels màsters i uns altres volien esperar. Per a uns, la clau dels estudis de postgrau eren els "Programas Oficiales de Postgrado - POPs" i per a uns altres els "POPs" eren eliminables i s'havia de retornar als doctorats. Hem tingut de tot, inclosos alguns que ni tan sols sabem què pensaven.

A més, hem treballat sota l'empара legal d'una llei, la LOU, pràcticament derogada o reformada (en aquests moments el congrés dels diputats està ultimant aquesta reforma) i de la LUC, filla de la LOU, també pendent de reforma i marcada per un parell de recursos d'inconstitucionalitat. D'altra banda, el desplegament normatiu i legislatiu necessari per a la convergència europea difícilment es podia fer pitjor. Es va començar el debat públic amb l'absurd debat sobre un restrictiu catàleg de titulacions que va aixecar, amb raó, ampolles. Neutralitzada aquesta nefasta iniciativa, s'han fet alguns avenços normatius, però de forma molt

desordenada, poc coherent i lenta. Un context polític doncs, canviant, imprevisible, que feia - que fa encara - molt difícil mantenir línies de treball a mig termini coherents.

En qualsevol cas, sembla que darrerament la situació es va clarificant. El ministeri ha fet públic un document on s'indica que tots els títols de grau seran de 240 ECTS i els màsters de 60-120, com es veu en aquest esquema. No hi haurà un catàleg tancat de títols, només un registre, i es deixarà un ampli marge a les universitats per a l'elaboració dels plans d'estudi. Sembla que es clarificarà el doctorat i la relació amb els màsters. No és un escenari dolent i, si s'avança ràpid, podem recuperar part del temps perdut. És una llàstima -i un error, jo crec- que finalment s'hagin eliminat els títols de tres anys de durada, uns estudis que tenien una excel·lent acceptació en la societat.

La LOU reformada entrarà en vigor la propera primavera i, previsiblement, a la tardor aquest claustre haurà de reformar els estatuts i revisar aspectes com, per exemple, l'elecció del rector i les funcions del propi claustre.

En qualsevol cas, ens agradi o no, aquest ha estat el context en el qual hem hagut de fer feina. I no cal dir que, malgrat tot, les classes, seminaris, pràctiques... han continuat... i prop de 6000 estudiants es van llicenciar a la UAB el curs passat. I també s'han seguit fent progressos per a definir una oferta docent de qualitat.

Així, els plans pilot arriben al seu tercer any i, enguany, rebran el títol els primers graduats d'aquest pla experimental. Som conscients dels esforços que han realitzat estudiants, professorat i PAS per tal de fer caminar els plans pilot. Per això, vull deixar constància pública del nostre agraïment. I també, manifestar que els esforços no han estat inútils. El principal objectiu dels plans pilots era endegar una dinàmica docent nova. Una dinàmica en la qual l'ensenyament passava de ser una qüestió individual a un projecte compartit, centrat en l'estudiant i en el procés d'aprenentatge. Els plans pilot eren -són- també una oportunitat per a fer una mirada detinguda als actuals plans d'estudi, per conservar tot allò de valuós que tenen - que no és poc- i per introduir noves pràctiques, com ara els crèdits ECTS.

En la inauguració de curs de la FTI la degana va dir que hem endegat un procés de reforma i millora que no té marxa enrera i jo comparteixo aquesta opinió. I crec, molt sincerament, que si ho aprofitem adequadament, amb diàleg i avaluació, sense dogmatismes, el procés resultarà molt profitós.

L'altra gran novetat del curs ha estat la posta en marxa dels Màsters Oficials, dels quals en parlaré una mica més endavant. A més, sense deixar l'àmbit docent, hem realitzat una reordenació de tot l'àmbit dels afers acadèmics. La idea que hi ha darrera d'aquestes actuacions és la direcció i gestió conjunta de tota la nostra oferta acadèmica, grau i postgrau, d'estudis oficials i propis. De fet, la UAB, fidel a la seva vocació d'universitat pública, és l'única de les

universitats catalanes que manté integrats els estudis oficials i els propis: vostès saben que el model més habitual és el de passar els estudis no oficials a fundacions. Aquesta integració ha de permetre un millor control i supervisió acadèmica de tots els nostres cursos i una gestió millor i més eficient.

Vull acabar aquesta mirada enrera amb una breu consideració econòmica. Després d'alguns anys de pressupostos amb dèficit, el 2004 vam tenir un pressupost pràcticament equilibrat, gràcies als esforços de contenció i estalvi fets per tothom i gràcies també a un increment en la subvenció rebuda de la Generalitat de Catalunya. A finals de 2005, després de mesos de reivindicacions, Generalitat i sindicats van acordar la recuperació del poder adquisitiu del PAS i, sobretot, del personal docent i investigador. A partir de llavors s'han anat tancant acords amb els diferents col·lectius i s'han fet efectius els pagaments. El mes de gener de 2007, per exemple, es farà efectiu l'últim increment del PDI funcionari. Els nostres salaris s'incrementaran dos punts per sobre de l'increment salarial dels empleats públics catalans. A més, s'han millorat pagues extres i s'han constituït els fons de pensions que marcava la llei. Totes, reivindicacions molt justes, però que s'han fet amb els recursos del pressupost ordinari de la UAB. I els seus efectes es poden veure en aquesta diapositiva. Tancarem tres anys amb dèficit : 2005 –petit-, 2006 i 2007. I això perquè la Generalitat ha signat un acord amb les universitats públiques catalanes que suposa un increment de la subvenció d'un 11% anual des d'ara fins a l'any 2010. Sens dubte,

uns increments molt generosos. Pensem, per exemple que la subvenció del 2007 s'incrementa en quasi 17 M€.

El problema és que els anomenats creixements vegetatius: triennis, reclassificacions acordades, trams, fluids i altres subministraments... ja es mengen quasi el total de l'increment. Sent molt rigorosos, podem redreçar els pressupostos a partir del 2008, però caldrà mantenir una enorme disciplina en una institució com aquesta on les mancances i necessitats no són poques.

La situació, en resum, és complicada. La Generalitat ha fet un notable esforç pressupostari i no acceptarà fàcilment números vermells o noves demandes d'increments pressupostaris. El camí que, en la meua opinió, toca seguir, és el del rigor pressupostari, l'augment de l'eficiència i la millora de la gestió, juntament amb un esforç per incrementar, en la mesura del possible, altres ingressos.

Els deu compromisos de l'any 2006

El programa electoral que vam presentar a la comunitat universitària proposava uns objectius i unes actuacions que hem concretat en el Pla Director que presentem avui al Claustre. Al final, però, es destacaven *Deu Compromisos per Executar Durant l'Any 2006*, als quals vull fer una breu referència. Són, crec, una bona mostra de la feina feta al llarg de l'any.

El primer d'aquests compromisos el teniu a les mans: hem elaborat un Pla director 2006-2009, que fa explícits els objectius i les línies d'actuació que l'equip de govern es compromet a desenvolupar durant el mandat i, al mateix temps, permet el rendiment de comptes. Seguint el model del Pla Director 2002-2006, s'estructura al voltant de sis eixos d'actuació, els quals fan referència a les tres grans funcions de la universitat: la formació, la recerca i la relació amb l'entorn i la societat, i a les eines mitjançant les quals s'han d'assolir els objectius finalistes: les persones, els recursos i la dimensió institucional i d'organització internes.

En el nostre programa electoral ens vàrem comprometre també a treballar per construir una oferta docent de qualitat i a donar el suport necessari als centres i als departaments en el procés d'adaptació a l'Espai Europeu d'Educació Superior (compromís 2). No tornaré a parlar de les titulacions incloses en el Pla pilot, però sí que vull destacar els esforços que tots plegats hem hagut de dedicar per al desenvolupament dels màsters oficials (més dels que hauríem volgut, donat que hem hagut de programar aquests estudis sense tenir les directrius dels graus). En aquest àmbit, entre altres actuacions, s'han redactat els Marcs reguladors dels plans d'estudis de màsters oficials i el dels nous estudis de doctorat, la qual cosa ha permès elaborar els plans d'estudis dels màsters; s'ha aprovat el document en què s'especifiquen els criteris per al còmput de la dedicació docent dels màsters basats en crèdits ECTS i s'ha desenvolupat un Pla de promoció per als màsters oficials que ha

donat com a resultat que més de 600 estudiants hagin triat la UAB per a fer els seus estudis de màster.

El procés d'adaptació a l'Espai Europeu implica també la necessitat d'adequar i de millorar les infraestructures de docència i de recerca de la nostra universitat. Per aquesta raó, durant aquest curs elaborarem un pla d'inversions per a l'adaptació de les aules a les necessitats docents de l'EEES i, conjuntament amb els equips de direcció, un pla propi d'inversions dels centres.

El tercer compromís està inclòs també en l'eix de la docència i era una demanda del col·lectiu d'estudiants: facilitar la compaginació d'estudis i activitats laborals. Per tal d'afavorir l'èxit en el rendiment acadèmic dels estudiants que compaginen aquestes dues activitats, durant el curs passat es va dur a terme un estudi a les titulacions més afectades per aquesta situació. A partir de les dades obtingudes, es va elaborar un document marc per a afavorir la conciliació de la vida acadèmica i laboral dels estudiants, el qual va ser aprovat pel Consell de Govern. El primer acord per a aplicar un pla d'actuacions (nous itineraris, cursos d'estiu, nous grups, tutories...) s'ha establert amb l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials de Sabadell. Enguany tres centres més afegiran a aquest programa.

En relació també amb la formació, durant el curs passat l'Observatori de Graduats va elaborar un informe sobre la inserció

laboral dels estudiants graduats a partir de l'any 1999 a la nostra universitat. Els resultats d'aquest informe, que s'han presentat als centres, constitueixen la base per a la redacció d'un pla estratègic d'atenció als estudiants graduats que es durà a terme durant l'any 2007.

El cinquè compromís que vam adquirir ara fa un any va ser l'organització del *Fòrum de la Recerca 2006. Investigació i Societat* (el segon fòrum que organitza la UAB) que té com a objectiu reflexionar i debatre sobre la situació actual i el futur de la recerca universitària del nostre país. Al mateix temps, ha d'aportar elements per perfilar la política de recerca a la nostra universitat i per acostar-ne els resultats a la societat. Som conscients que el futur de la investigació a les universitats presenta certes ombres. Hi ha una clara tendència a enfortir la investigació en grans centres de recerca o en centres tecnològics, que tenen més capacitat de gestió i més capacitat d'orientar la investigació. Davant això, les universitats d'investigació podem agafar dos camins. O bé queixar-nos amargament i acceptar la progressiva marginació, o bé reflexionar sobre les adaptacions que hem d'incorporar als nostres campus per tal de donar resposta a les noves demandes de la societat. Clarament, l'equip de govern és partidari de la segona de les opcions i el fòrum ens ha d'ajudar a definir les nostres actuacions i també a construir un discurs amb el que explicar a la societat els avantatges de la investigació universitària.

El fòrum es va inaugurar el dia 6 de novembre i s'han programat una sèrie de taules rodones i de conferències que es duran a terme fins al mes de febrer de 2007. Vull aprofitar per a demanar la vostra participació, sense la qual, el Fòrum restarà buit de contingut i sentit.

El procés d'adaptació a l'Espai Europeu, implica lògicament la internacionalització de la universitat. A més de promoure la mobilitat de tots els estaments, cal disposar d'una infraestructura que ens permeti atendre de manera convenient totes les persones que arriben a la nostra universitat, que són més de dos milers cada any. En aquest sentit, el sisè compromís feia referència a la creació d'una "finestra única" d'atenció integral (visats, vivenda, assegurança, escoles, salut, viatges, ...) als estudiants, professorat i PAS procedents d'altres comunitats de l'estat o d'altres països. Després de treballar en el disseny i la ubicació d'aquesta "finestra única" durant uns quants mesos, el pròxim mes de gener s'inaugurarà l'*International Welcome Point*, en un local de la plaça cívica on es troba ja el Punt d'Informació de la UAB. Volem, ja ho hem dit una UAB internacional, oberta, i volem que sigui fàcil venir a la UAB a estudiar, fer feina o investigar.

En el programa electoral comentàvem que la UAB aspira a ser una institució centrada en les persones. En aquest pla, doncs, ens varem comprometre a dur a terme algunes iniciatives que comentaré breument.

En primer lloc (compromís 7), l'Observatori d'Igualtat va elaborar el "Primer pla d'acció per a la igualtat entre dones i homes a la Universitat Autònoma de Barcelona, bienni 2006-2007" , el qual va ser aprovat pel Consell de Govern (4 de maig de 2006). Aquest Pla, que s'ha convertit en model de referència de les universitats espanyoles, té l'objectiu de desenvolupar una sèrie d'actuacions orientades a propiciar una cultura de la igualtat en el conjunt de la comunitat universitària. S'han iniciat algunes actuacions encaminades a la visibilització i a la sensibilització (el Seminari interuniversitari sobre polítiques universitàries de gènere que va tenir lloc a la UAB el passat mes de juny, per exemple); i s'han començat a proposar mesures destinades a garantir la igualtat de condicions de treball i de la promoció professional.

En segon lloc (compromís 8) s'ha elaborat una proposta de model objectiu de plantilles de personal d'administració dels centres, departaments i instituts. En aquest moment, s'està treballant en el model de plantilles de departaments, de gestions acadèmiques i d'àmbits generals.

I, en tercer lloc (compromís 10), s'ha elaborat i aprovat un pla de jubilació anticipada voluntària per al personal d'administració i serveis laboral i funcionari que ja s'està aplicant.

La darrera iniciativa a la qual ens vam comprometre (compromís 9) fa referència als càrrecs de direcció i gestió. Hem elaborat una proposta d'un nou sistema d'incentius a la dedicació institucional que està en fase de discussió. Aquesta proposta ha de permetre potenciar la funció directiva, reduir el nombre de càrrecs de gestió i compensar durant l'exercici del càrrec i de manera diferida les persones que ocupen càrrecs de direcció i de gestió.

UAB de les persones: una proposta de carrera docent/investigadora

És ben conegut que en el futur mediat la UAB haurà d'endegar un procés important de relleu generacional del professorat. Probablement serà el canvi estratègic més important de la institució; si més no, així ens ho ha assenyalat la *European University Association* en l'avaluació recent de què ha estat objecte la nostra universitat. Una renovació que ja s'ha iniciat i que s'accelerarà en els propers anys. En aquest procés, la incorporació de nou professorat és l'element clau per dur a terme un relleu planificat i que garanteixi un màxim grau de qualitat en la docència i en la investigació. La UAB, que ha defensat tradicionalment un model d'universitat pública de qualitat, científica, democràtica i compromesa, no pot adoptar una actitud passiva enfront del nou escenari i ha d'afrontar amb rigor i decisió el desafiament que suposa la incorporació de nous professors. En particular, cal adoptar noves mesures en la política de professorat que, tenint en compte els antecedents i la situació actual de la plantilla de la UAB,

corregixin els seus punts febles i la preparin per afrontar els reptes futurs amb les màximes garanties.

M'agradaria, com he dit, dedicar bona part d'aquest claustre a analitzar els antecedents més importants que han marcat les polítiques de professorat fins a l'actualitat i a proposar unes línies polítiques que puguin definir una carrera docent realista, atractiva i que no hipotequi el nostre futur. Hem de ser capaços d'atraure a la UAB els millors talents acadèmics, per poder competir amb els altres centres acadèmics sense resignar-nos a ocupar llocs de mediocritat. No hem d'oblidar que la generació que ha començat a retirar-se, la dels fundadors de la UAB, deixa la nostra universitat en un lloc de privilegi dintre de les universitats de l'estat espanyol.

L'estructuració de la carrera docent a la UAB en els últims anys ha estat condicionada per diversos elements externs i interns, que m'agradaria revisar de forma ràpida. Potser el document que més ha marcat la nostra política de personal acadèmic de la darrera dècada ha estat el document de claustre anomenat "Línies generals de política de professorat (1998-2002)", de 15 de desembre de 1998. Un document que establia, entre d'altres, una sèrie de mesures amb l'objectiu de:

- o Millorar la qualitat de la plantilla, tot corregint la inadequació de places i els desequilibris interns (p. ex. supressió de places Y3 i TEU en Facultats).

- o Millorar la qualitat del professorat amb programes d'incentivació de la qualitat docent i investigadora, amb accions com el programa especial de sabàtics.
- o Desaccelerar el procés d'envelliment de la plantilla amb programes de jubilació anticipada, que no van tenir, en aquells moment molt d'èxit.
- o Generar perspectives d'estabilitat a les persones que en aquell moment tenien contractes precaris, mitjançant les clàusules de garantia. Combatre la precarietat i donar sortida a una borsa molt gran de professors, alguns dels quals que duien molts anys a la UAB, va ser la principal motivació de document de claustre.

El document dissenyava una carrera docent articulada amb les previsions de renovació de places de professorat estable. La carrera es basava principalment en la figura dels professors ajudants (Y2 i Y1), afegint-hi també la figura del becari d'investigació com a pas previ per a l'obtenció d'una plaça d'ajudant. A més, segons el document, als professors ajudants doctors de segona etapa que finalitzaven el seu contracte de Y1 i haguessin estat contractats per la UAB durant 6 anys o més, així com als associats inadequats, se'ls oferia una clàusula de garantia amb el dret a concursar a una plaça estable de professorat. Aquesta clàusula de garantia va ser ampliada a determinats professors, per la disposició transitòria tercera dels Estatuts de la UAB.

Actualment, a tots els professors amb clàusula de garantia, se'ls reconeix el dret a demanar que la seva plaça surti a concurs com a Titular d'Universitat o Agregat sempre que compleixin amb els requisits necessaris: haver-se habilitat o tenir les acreditacions pertinents en el període marcat pels seus contractes.

El document suposava, d'una banda, consolidar professorat amb clàusula de garantia alhora que s'alliberaven places per la via de les jubilacions. En la pràctica, com ja hem dit, quasi no es van produir jubilacions i, per tant, la plantilla de professorat va créixer, en quantitat i qualitat.

Considerant la situació, l'anterior equip de govern ja va posar en marxa l'any 2004 un Pla d'Emeritatge per al professorat funcionari dels cossos docents universitaris que volia potenciar una renovació gradual de la plantilla de professorat de la UAB tot creant places de personal en formació a partir dels recursos alliberats pels professors majors de 60 anys que s'acollissin al pla. Aquest pla sí que va resultar exitós - potser per les condicions o, simplement pel moment en què es va endegar- i, fins ara, més de 60 professors s'hi han acollit.

A més, un any més tard es va posar en marxa el Programa de Rejoeniment de la Plantilla de Professorat de la UAB de 14 de juliol de 2005, que va actualitzar el tractament de "Clàusules de garantia" -s'oferia convocar una plaça d'agregat (TU) a totes les persones

afectades per la clàusula que compleixin els requisits legals- i va ampliar el programa als investigadors del programa Ramon & Cajal.

Tanmateix, després de l'aprovació al Claustre de les LGPP, la LOU (Ley Orgánica de Universidades) i la LUC (Llei Universitària de Catalunya) van canviar substancialment el procediment i les condicions per les quals es poden incorporar nous professors a les universitats. Les conseqüències que han tingut aquests canvis legals sobre les carreres docents es poden sintetitzar en dos punts:

- Canvis en la tipologia i durada dels contractes del personal docent en formació. Aquests canvis han afectat les condicions que havien de complir les persones que volien optar a un contracte a la universitat i també la seva posterior progressió. Així, per exemple, per aquells contractats per la UAB abans de l'aprovació de la LOU no ha estat necessari el requisit de la desvinculació contractual de dos anys per accedir a la plaça de lector, per la qual cosa molts d'ells no tenen experiència en altres centres o universitats.
- Necessitat d'acreditació o habilitació, a través d'agències estatals o autonòmiques, prèvia a la contractació. Els canvis en l'accés a les places de professors estable que ha suposat la LOU han comportat un panorama molt diferent del que s'havia previst al document LGPP aprovat pel claustre i ha afectat especialment a les persones amb clàusula de garantia (la clàusula de garantia limitava els seus efectes a les

contractacions fetes fins el setembre del 2000). Les habilitacions i les acreditacions han estat una fita difícil per a un petit nombre de professors i han allargat molt l'aplicació de les clàusules de garantia.

Aquests condicionants externs i les decisions adoptades pels nostres òrgans de govern han dut a una plantilla, l'actual, caracteritzada per:

- **Tipologies de contracte variats.** A partir de les dades de novembre de 2006, la plantilla de la UAB està formada per 1540 professors permanents homologats (entre catedràtics, titulars, agregats, catedràtics d'escola i titulars d'escola) i 840 contractats no permanents homologats (entre, lectors, ajudants, associats, visitants, col·laboradors i interins).
- **Nombre creixent de places de professors no estables** (ajudants i lectors) procedents de jubilacions anticipades dins del programa d'emeritatge o per noves dotacions per cobrir situacions de dèficit de professorat, com es pot veure en aquesta diapositiva.
- **Vigència de les clàusules de garantia.** En l'actualitat encara hi ha 89 persones afectades per la clàusula de garantia. La majoria (77) estan contractats com a lectors, tot i que encara hi ha un petit percentatge que no han aconseguit

l'acreditació ANECA o AQU necessària. El drets reconeguts per la clàusula de garantia arriben, com a màxim, a finals del curs 2006/2007. En aquest moment tots han d'haver assolit la categoria de lector. El curs 2010/2011 s'acabaria el període on tots els professors reconeguts amb clàusula de garantia haurien d'haver aconseguit una plaça permanent de titular o d'agregat. El document de "Línies de Política de Professorat 1998/2002", establia la clàusula de garantia com a dret personal i, per tant, resten a disposició de la Universitat les places no consolidades.

- **Dedicació docent molt elevada dels ajudants.** Segons el document de claustre sobre el professorat de la UAB de 1998, els ajudants Y2 i Y3 (categories que actualment corresponen als ajudants LUC) tenen una dedicació docent de 21 crèdits (la dedicació en el moment de l'aprovació de la LGPP era de 15 crèdits). Aquesta dedicació docent és massa elevada per a poder portar a terme la seva tasca formativa i investigadora i probablement és una de les causes de les dificultats d'acreditació que han tingut alguns dels nostres professors. Els ajudants de la UAB tenen la dedicació docent més alta entre les universitats catalanes: la UdL 4, la UPC y la UB 12, la UdG 6, UPF entre 6 i 8.
- **Ús inadequat de places d'associat.** En l'actualitat, la UAB té 844 places d'associat, de les quals, 306 són places d'associat metge. 112 d'aquests associats enguany no han

acreditat la seva feina fora. Són els anomenats associats inadequats. I cal afegir també més de 800 places d'associat generades a partir de places vacants o de substitució. Tot i que resulta difícil tenir dades exactes sobre l'ús que s'està fent de les places d'associat, es pot afirmar que hi ha un nombre significatiu d'aquestes places que estan ocupades per personal en formació, fet que d'alguna manera ens ha tornat a la situació anterior a l'aprovació de les LGPP i que aquest document volia corregir: hi ha moltes persones fent la tesi però ocupant places no indicades per a aquesta tasca, amb l'afegit de tenir una dedicació docent elevada, fet que redueix el temps destinat a la recerca. La signatura del conveni sobre PDI suposarà el canvi de situació de molts dels associats ja que no es podrà mantenir un associat de plantilla si no compleix amb el requisit de la feina externa. D'altra banda no es podrà contractar a ningú en aquesta categoria que no demostrï, a més, l'exercici professional durant al menys de 2 dels 4 últims anys. Molts dels associats irregulars són fruit de dotacions més o menys d'urgència i d'altra banda de la flexibilitat dels departaments i l'administració alhora d'exigir el requisit necessari.

- **Vigència del Pla d'Emeritatge.** Fins ara s'ha acollit al pla un 25%, aproximadament, del professorat en condicions de fer-ho. El nombre de professors que compliran més de 60 anys en els propers cursos és mostra a la següent taula. La taula també mostra el nombre de professors que es jubilaran en

haver complert 70 anys. Aquesta previsió garanteix la continuïtat del programa de rejuveniment de la plantilla i la possibilitat de disposar de places per incorporar i estabilitzar professorat jove mentre es mantenen els valors dels professors de més edat que s'acullin a aquest programa: impuls de la recerca a la UAB, docència de postgrau, etc. La següent diapositiva mostra el nombre de lectors i d'investigadors R&C que acaben el seu contracte en els propers anys i el compara amb el nombre de jubilacions i de candidats a acollir-se al pla d'emeritatge en el mateix període.

- **La UAB segueix un model força endogàmic en la contractació** de personal que es troba en la fase inicial de la seva carrera docent. Només 25 dels 174 professors lectors que hi ha a l'actualitat no són doctors per la UAB i 17 dels 68 en el cas dels professors agregats. Val a dir que la majoria d'aquests agregats no doctors a la UAB han estat contractats inicialment com a investigadors Ramon & Cajal.
- **Carrera docent/investigadora molt llarga.** La carrera docent basada en personal format a la UAB allarga molt el moment en què les persones poden ocupar una plaça permanent. Per exemple, l'edat mitja dels professors lectors amb clàusula de garantia és de 39,5 anys i la dels altres lectors és de 38,1. Lògicament, els canvis legislatius dels últims anys han allargat l'espera fins que s'han anat posant en marxa els diferents mecanismes d'acreditació. Tot i això, la

situació dels lectors formats a la UAB és una mica pitjor que la dels investigadors R&C en termes d'acreditacions. L'edat mitja dels R&C actuals també és elevada (38,5 anys) però poden afrontar la seva estabilització en millors condicions perquè, per exemple, a diferència dels lectors, la majoria dels R&C que acaben contracte els anys 2007 i 2008 ja tenen acreditació AQU d'agregat.

Tenint en compte aquestes dades, podríem sintetitzar que la situació actual mostra les següents mancances i febleses :

- Carrera docent llarga on l'estabilització del professorat com a titular o agregat es fa a edats properes als 40 anys.
- Dedicació docent excessiva per part del personal en formació, motivat per l'ús de places amb molta càrrega docent (ajudant o associats inadequats).
- Ús inadequat de places d'associat, especialment quan es contracta personal en formació.
- Renovació de plantilla basada fonamentalment en personal format a la pròpia UAB, sense una cultura d'atraure talent d'arreu.

En conseqüència, en la nostra opinió els objectius bàsics de les línies futures de professorat han de tenir com a objectius principals:

- Reduir la durada de la carrera docent, evitant que l'estabilització del professorat es faci a edats molt elevades.
- Unificar la figura del personal en l'etapa de formació evitant les distincions actuals entre ajudants i becaris. Aquestes dues figures tenen el mateix objectiu formatiu (consecució de la tesi doctoral), però les condicions de treball són diferents.
- Eliminar l'ús d'associats inadequats. Lògicament, això és un objectiu per imperatiu legal, però té un abast més ampli perquè pretén eradicar també l'ús de contractes d'associats per a personal en formació. Aquest objectiu, coordinat amb l'anterior hauria de suposar una reducció gradual del nombre d'ajudants i associats, i la seva substitució per becaris (la figura il·lustra aquesta transició).
- Reduir la tendència endogàmica de contractació de personal, obrint el ventall de contractació a professors lectors i investigadors externs, i donant un pes significatiu a aquells doctors que tenen una trajectòria postdoctoral de qualitat fora de la UAB.

En concret, el que l'equip de govern proposa al claustre per a la discussió, seria, bàsicament:

1. Promoure una carrera docent on hi hagi una clara separació entre una primera etapa d'iniciació a la investigació, que porti a la consecució de la tesi doctoral i una segona etapa que estigui

destinada a la consolidació de personal acadèmic permanent, sense continuïtat .

2. Posar en marxa una política de contractació de personal en formació basada en l'ús de la figura de becari de departament en lloc de la figura de l'ajudant i/o de l'associat inadequat. Aquest procés de substitució suposarà un increment significatiu en el nombre de persones contractades com a becaris per tal de cobrir la docència actualment coberta per ajudants i associats, tenint en compte que els becaris tindran una càrrega docent màxima de 9 crèdits. Haurà de ser, lògicament, una transformació gradual que faci front al cost addicional dels nous becaris, però a mitjà termini s'aconseguirà tenir un major nombre de persones en formació, amb unes condicions laborals homogènies, més productives científicament gràcies a la menor dedicació a tasques docents i amb millors perspectives de consolidar la seva carrera docent/investigadora a edats més baixes (lectura de la tesi en 4 anys i inici de l'etapa postdoctoral als 27/28 anys). La diapositiva mostra l'esquema del nou model de carrera docent/investigadora, que volem proposar al claustre.

En l'actualitat, ja hi ha 13 departaments que en diferents graus estan fent ús de becaris en lloc d'ajudants i associats a l'etapa de formació. Això suposa un nombre encara petit de becaris (47), però l'adopció generalitzada d'aquesta figura en els propers anys hauria de comportar una evolució com la que mostra la següent diapositiva.

Aquest nou model de carrera docent demanaria també la posta en marxa de tot un seguit d'actuacions complementàries, com ara:

- Promoure i afavorir la realització de postgraus en centres d'excel·lència, on els nostres doctors puguin continuar la seva formació investigadora.
- Creació d'una Unitat de Promoció de l'Ocupació per a Doctors des de l'Escola de Postgrau, juntament amb la Borsa de Treball, per ajudar a les persones que han obtingut un doctorat a la UAB a incorporar-se laboralment a la indústria d'acord amb la seva qualificació i expectatives. Amb això s'aconseguiria el doble objectiu de promocionar els nostres estudiants alhora que s'augmentaria la demanda dels nostres programes de formació de doctors.
- Reforçar l'ús de programes com el Ramon & Cajal, Beatriu de Pinós,... per atraure joves investigadors que puguin consolidar-se posteriorment en places de professor permanent a la universitat.

La UAB hauria de seguir el principi general de política acadèmica de no contractar en places de l'inici de la carrera docent (professor lector) a persones que acabin de doctorar-se a la UAB i hauria d'aplicar incentius positius als departaments que s'impliquin de forma exitosa en la captació de talent format a altres centres acadèmics d'excel·lència.

He parlat molt de la carrera acadèmica del personal acadèmic i he formulat el nostre compromís de portar al consell de govern, si aquest claustre ho aprova, una proposta de nova carrera acadèmica basada en aquests principis. Una nova carrera acadèmica que, òbviament haurà de ser discutida i consensuada amb els sindicats. Perquè, ja ho diem en el pla director, les persones són el que importa. En aquest sentit vull manifestar que també treballarem de ferm a llarg del proper curs per tal de millorar de les condicions de treball del personal d'administració i serveis i la seva carrera professional.

D'acord amb el que vam escriure al nostre programa electoral i d'acord amb els agents socials, estem treballant, en política de PAS:

1. Continuar avançant en la reducció de la precarietat en la plantilla de la UAB
2. Seguir avançant en la conciliació de la vida professional amb la vida familiar
3. Realitzar la revisió de les plantilles, mesura que afectarà bona part dels treballadors/es de la casa
4. Dissenyar un títol universitari "ad hoc" que permeti progressar en la carrera professional

La UAB social

Vaig acabant. Hem parlat molt de docència, de recerca i de carrera professional. Però l'Autònoma des del seu inici ha estat una universitat de fort compromís social. Així ho recullen els nostres estatuts i també la visió que encapçala el Pla Director que teniu a les mans.

No ho volem oblidar. Per això hem intensificat els programes i actuacions d'aquest àmbit. El Programa Ítaca, pioner a Europa per fomentar que nois i noies d'entorn socioeconòmic advers vagin a la universitat, ha realitzat la seva 3a edició, enguany amb prop de 300 estudiants. I estan en marxa les noves edicions dels programes Argó i Plèiades, aquest últim destinat a posar en contacte mestres de l'escola pública catalana amb mestres dels països dels quals prové la població immigrada. També funciona el Programa d'Immigració i Universitat i el 2007 començarà a desplegar-se el Pla d'Acció per a la Integració a la Universitat de persones amb discapacitat. La UAB, que va ser pionera en aquest àmbit fa 15 anys, amb la Fundació Autònoma Solidària i el Programa PIUNE, presenta ara un pla més ambiciós que mai, que pretén, a més d'avançar en el suport en la vida quotidiana de les persones amb discapacitat, augmentar el suport acadèmic i crear un centre de recursos tecnològics especials per a persones amb discapacitat (impressores braille, pantalles tàctils, gravadores-lectores...), pel qual s'ha rebut un ajut molt elevat. Recordem que el curs passat estudiaven a la UAB quasi 100 persones amb alguna discapacitat declarada i que, d'elles, 47 rebien

suport diari del programa PIUNE. Enguany, tot i que no tenim encara la xifra definitiva, el nombre és encara major i esperem un creixement continuat en els propers anys. La UAB no pot ni vol tancar les portes a ningú.

Sobre tabac

Vull acabar aquesta intervenció amb un agraïment i un prec. Ara fa un any va entrar en vigor la llei sobre consum de tabac en espais públics, que prohibia completament fumar en tots els espais tancats de la nostra universitat. Al gener de 2006 es va desplegar una campanya bastant intensa d'informació que ha resultat exitosa en quasi tot el campus. La llei es compleix de forma estricta a molts edificis, com a aquest on ara ens trobem i o els de les Facultats de Veterinària, Medicina, Ciències de l'Educació, Traducció i Interpretació, EUEES, EUIS, Escola d'Enginyeria... Vagi en primer lloc el meu agraïment a tots els que fan l'esforç de sortir a fumar a l'exterior.

Ara, també hem de dir que malgrat els progressos evidents, tenim un parell de punts negres, com ara la Plaça Cívica o el bar de la Facultat de Lletres, on es segueix fumant de forma més o menys regular. I això amb raó genera nombroses i comprensibles crítiques de part de molts membres de la comunitat, en especial estudiants, que demanen que es faci complir la llei amb màxim rigor. Els he portat una selecció els correus que rebo de forma regular, i que són

una bona mostra dels agradables e-mails que rep cada dia un rector:

“T’escric perquè estic preocupada per la poca seriositat de la UAB en el tema del tabac...” (una estudiant)

“Em refereixo a la nova llei antitabac i al mal ús que s’està fent a la nostra universitat. Els estudiants, encara que sigui insuportable i il·legal, segueixen fumant als passadissos, al bars,... T’escric amb l’esperança que, com a rector hi facis alguna cosa contundent i efectiva el més aviat millor” (una estudiant de polítiques)

“...se continúa fumando en el interior de mi facultad. Hay una nube de humo increíble y la gente tira las colillas ensuciándolo todo. El humo entra en clase y tenemos que atender la lección apestando a cigarrillo. Creo que tengo derecho a disfrutar las clases sin respirar el humo del tabaco. Solicito que se haga algo.” (estudiante de Psicología).

“...demano que s’obrin expedients sancionadors de forma immediata” (estudiant)

“la Facultat d’Econòmiques sembla regentada per la desidia i la negligència” (professora de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales)

“...en la mayoría de los bares hay un ambiente absolutamente irrespirable y se fuma todo tipo de sustancias, porros incluidos”
(professor de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales)

Deixant de banda les formes, sóc conscient que la raó està del costat dels que demanen aquest compliment de la llei. Per això, voldria fer un prec a tots els que segueixen ignorant la norma per tal que reconsiderin la seva actitud alhora que em comprometo davant del claustre a fer tot el que estigui al nostre abast perquè la llei sigui respectada. De fet, fa uns mesos vaig trametre un escrit a la Direcció General de Salut Pública per tal de conèixer quins eren els mecanismes de sanció: qui i com es podia sancionar els infractors. La DGSP ens va suggerir una nova campanya conjunta, de caràcter una mica diferent, que s'engegarà ben aviat i, de no tenir efecte, es va comprometre a iniciar la via sancionadora. Sento aquestes les molèsties i demano públicament excuses, i alhora els garanteixo que la llei es complirà a la UAB sense excepcions. Estic segur que al proper claustre els podré comunicar que a cap dels espais tancats de la UAB es respira fum.

Els agraeixo la seva paciència i atenció i resto a la seva disposició per qualsevol aclariment.